

14.2.2 De hond: van trek- tot schoot-

Canis lupus familiaris is al eeuwen een gedomesticeerde ondersoort van de wolf die als bewaker, speurder en jager, herders- en trekdier gezelschap voor de mens is

Paleontologe Mietje Germonpré onderzocht stalen van hondachtigen, gevonden in 7 grotten in de Ardennen (o.a. Goyet). Eentje van 32.000 jaar oud verdient de titel 'prehistorische hond'. Domesticatie gebeurde hier dus al zeer vroeg, en dat geldt voor verschillende tijdstippen en meerdere plaatsen op de wereld. Een hond 📖 kan met goede verzorging 15 jaar oud worden.

Een mens hoort frequenties tussen 20 - 20.000 Hz, een hond van 15 tot minstens 50.000 Hz. Ze kunnen op 25 meter nog frequenties rond de 1 à 2 Hz en driedimensionaal (richting bepalend) horen.

Een hond kan kleuren zien, maar anders dan de mens; hij ziet geen rood maar ervaart dat als (donker)groen. Zijn gezichtsveld is circa 240 graden breed (bij ons ca. 140°). Hij ziet minder scherp dan de mens, hij is gericht op het zien van beweging.

De mens heeft ongeveer 10 cm² reukepitheel 📖, de hond gemiddeld 100 cm², (30 cm² (Franse bulldog) tot 169 cm² (Duitse herder)). Hij ruikt rond één miljoen keer beter dan de mens, en in 'stereo'. De hond weet dus of een geur van rechts of van links komt. Een mens heeft 5 miljoen geurreceptoren, een hond (soortafhankelijk) 125 tot 300 miljoen. Een mens kan gemiddeld tot 50.000 verschillende geuren onthouden. Meisjes kunnen beter ruiken dan jongens.

Honden kunnen warmte kwijt raken door te hijgen. Zweeten doen ze alleen via de kussentjes onder hun poten. Vandaar de natte pootafdruk van hun zweetvoeten op je stenen vloer bij warm weer. (De tong heeft geen zweetklieren.) Door te hijgen koelen honden het meeste af. De print op een hondenneus is net zo uniek als de menselijke vingerafdruk.

Dalmatiërs zijn het enige hondenras dat last kan krijgen van jicht.

Op basis van hun eigenschappen heeft ons ras tig soorten geselecteerd voor diverse taken.

Ze slagen er in om op een dag tijd bot en been te transformeren in mest.

Trekhonden werden voor de door de boer geduwde kruiwagen gespannen.

Bakkers, melk- en andere boeren gebruikten grote rassen als bouviërs, Deense doggen, Duitse herders, Groenendalers, Hollandse herders, Pyreneese berghonden, Sennehonden en Siberische Husky's of de inmiddels uitgestorven 'Matin Belg' om hondenkarren met hooi, menners.. maar ook trekschuiten en zelfs ploegen te trekken.

Voor een slee worden meerdere honden gemend.

De Vlaamse Trekhonden Vereniging geeft nog steeds diervriendelijke demo's met Zwitserse Sennenhond, de Berner Sennenhond en de Broholmer.

🐾 Weet je wat ik zo leuk vind aan sommige mensen? Hun hond!

Om wild op te sporen of te drijven zijn er blaffende (brakken) of stille (beagle, basset) jachthonden 📖 gekweekt. Spaniëls, setters en pointers worden gebruikt om aan te wijzen waar wild (vogels) schuilt, retrievers om aangeschoten wild op te halen. Windhonden zijn snel genoeg om een prooi te grijpen. Terriërs en dashonden om konijnen en vossen uit hun hol te halen. Terriërs en de Coton de Tuléar zijn ook goede rattenvangers 📖.

Honden met een sterke verdedigingsdrang en territoriumdrift zijn goede wakers: bouviers, de Duitse Herders en de Rottweilers, doggen, boxers. De zwart-witte bordercollie is een middelgrote herdershond die goed is in vee hoeden 📖 en drijven.

Naast nuttige blindengeleidehonden, speurhonden, drughonden, explosievenhonden zijn ook vechthonden een product van de mens. Ook als oorlogswapen en proefdier misbruiken we hen. En toch is het nog steeds onze beste vriend.

Wij vinden het doorgaans vreemd dat er in sommige landen ook hond gegeten wordt. Volgens meerdere bronnen zou bij onze voorouders, de Kelten, hond ook op het menu gestaan hebben.

Net als bij de Inca's stonden bij de Romeinen **pups** niet enkel als offer, maar ook culinair hoog aangeschreven.

Ook in recentere oorlogstijden was het nog gegeerd stadswild 📖.

In de middeleeuwen mochten stadsmensen geen grote honden houden. De grootte werd bepaald door een beugel. Wat niet door de beugel kon, mocht de stad niet in. Er heerst angst voor hondsdolheid en overlast (drollen). Loslopende honden, 'rekels' genaamd, werden systematisch vernietigd (lees: doodgeslagen (Gent)). Steden heffen hondenbelasting om overlast van honden tegen te gaan, en hebben hondenmeppers in dienst (ook hondenslayers of stokmannen genoemd). Na de vangst wilde de slachter het dier, het vel verkocht hij (meestal om handschoenen te maken).

Honden kan je uit de tuin weren, ze hebben een hekel aan wijnruit.

Hondenvoer is (net als kattenvoer) een luxe en een commercieel product van de laatste decennia. Vroeger kregen ze gewoon wat mensen ook aten, en/of de restjes van de tafel (aardappelen, brood...) met wat beentjes of slachtafval. Chocolade (📖 vooral pure) kan voor honden (en paarden, katten en fretten) dodelijk zijn, omdat hun metabolisme de theobromine die hierin zit niet kan omzetten.

Een gemiddelde man kan met en kracht van 400 newton bijten. Een orang-oetan met 5x meer kracht. Dat staat dus gelijk met een gemiddelde hond: 2.000 newton. De Amerikaanse alligator is bijtkampioen met 16.460 newton.